

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālās kvalifikācijas eksāmena satura TITULLAPA

Nozares/sekтора nosaukums	Pārtikas rūpniecības nozare
Profesionālā kvalifikācija	"Lopu kāvējs"
Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenis	3. LKI līmenis

Pasūtītājs:

Valsts izglītības satura
centrs

Metodiskais atbalsts:

Projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide
profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai"
Ruta Ančupāne

Izpildītājs:

Rēzeknes tehnikums

Darba grupas vadītājs:

Benita Virbule

Darba grupa:

Ināra Borska, Jānis Lazdiņš, Jānis Zutis, Rita Melne, Gunta
Meikulova, Natalja Anosova Antonija Tutina, Līvija Viļuma

Vērtētāji:

Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome
Nozares eksperti: Ilze Zuimača, Mairis Trupavnieks

Profesionālās kvalifikācijas eksāmena PROGRAMMA
Pārtikas rūpniecības nozare, profesionālā kvalifikācija "Lopu kāvējs",
3. LKI līmenis

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt eksaminējamā profesionālās kompetences atbilstoši profesijas standarta prasībām vai profesionālās kvalifikācijas prasībām.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	2
	Uzdevumu veidi	Praktiskās darbības, mutiskās atbildes uz jautājumiem.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	210 min.
Uzdevumu apraksts	<p>1. Sagatavoties un mutiski atbildēt uz jautājumiem (izpildes laiks 40 min.)</p> <p>2. Veikt mājdzīvnieka kaušanu un kautķermeņa pirmapstrādi, atbilstoši kaušanas un apstrādes plūsmas principam, kaušanas procesā ievērojot dzīvnieku labturības prasības, higiēnas un darba drošības prasības.</p> <p>2.1. Personīgā sagatavošanās darbam, darba vietas, nepieciešamā aprīkojuma un iekārtu sagatavošana darba uzdevuma izpildei. (izpildes laiks 30 min.)</p> <p>2.2. Mājdzīvnieka savaldīšana, apdullināšana un kaušana atbilstoši kaušanas plūsmas principam, kaušanas procesā ievērojot dzīvnieku labturības prasības, higiēnas un darba drošības normas. (izpildes laiks 60 min.)</p> <p>2.3. Mājdzīvnieka kautķermeņa pirmapstrāde atbilstoši kautķermeņu apstrādes plūsmas principam, ievērojot higiēnas un darba drošības normas. (izpildes laiks 70 min.)</p> <p>2.4. Darba vietas sakārtošana pēc darba izpildes. (izpildes laiks 10 min.)</p> <p>Uzdevumi izpildāmi eksāmena laikā.</p> <p>Eksaminējamajam eksāmena uzdevumu izpildei nepieciešams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • personas medicīniskā izziņa ar ierakstiem normatīvajos dokumentos noteiktajos termiņos veiktām kārtējām veselības pārbaudēm; • apliecinājums par normatīvajos dokumentos noteiktā higiēnas minimuma apguvi pārtikas aprītē nodarbinātajām personām. 	
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi	<p>Eksāmena norisei nepieciešams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gaļas lopu kāvēja individuālie aizsardzības līdzekļi (tai skaitā speciālais darba apģērbs un apavi), • pārtikas veterinārā dienesta atzīta lopu kautuve liellopu/cūku/aitu kaušanai, • aprīkojums (lopu pirmskaušanas novietnei, kaušanai un liemeņu pirmapstrādei nepieciešamais aprīkojums), • palīglīdzekļi (atbilstoši Pārtikas veterinārā dienesta prasībām) 	

		lopu kaušanas procesa atzītai tehnoloģijai), <ul style="list-style-type: none"> • materiāli (kaušanai paredzētie lopi, lopu kautuves uzkopšanai un sanitārajai apstrādei paredzētie sanitāri higiēniskie līdzekļi un inventārs). 								
Vērtēšanas kārtība		Uzdevumu izpildi vērtē eksaminācijas komisija. Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 94, kas atbilst 100%. Eksāmens ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60%. Eksāmena vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–13	14–28	29–41	42–55	56–63	64–71	72–78	79–86	87–90	91–94
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena uzdevumu izpildei nepieciešamo
MATERIĀLO LĪDZEKĻU PAPLAŠINĀTS SARAKSTS
Pārtikas rūpniecības nozare, profesionālā kvalifikācija "Lopu kāvējs",
3. LKI līmenis**

Tehnoloģiskās iekārtas, aprīkojums un darba instrumenti	Pārtikas veterinārā dienesta atzīta kautuve, kas aprīkota ar noteiktas sugas dzīvnieku (cūku, liellopu, aitu) kaušanai atbilstošu aprīkojumu.
Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	<ul style="list-style-type: none">• Atbilstošas sugas dzīvnieks: govns.• Lopu kāvējam nepieciešamais darba apģērbs "tīrajai" un "netīrajai" darba zonai.

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena
UZDEVUMU KOMPLEKTS**
**Pārtikas rūpniecības nozare, profesionālā kvalifikācija "Lopu kāvējs",
3. LKI līmenis**

1. uzdevums

Sagatavoties un mutiski atbildēt uz jautājumiem.

(izpildes laiks 40 min.)

- 1.1. Kas ir "līdzsvara punkts", kur tas atrodas un kā tas var tikt izmantots veicot dzīvnieku pārvietošanu, tos dzenot?
- 1.2. Kas ir dzīvnieku "kaušana", "nonāvēšana" un "piespiedu nonāvēšana"?
- 1.3. Kādi simptomi liecina, ka dzīvnieks ir pietiekami apdullināts?
- 1.4. Ko nozīmē "divu nažu sistēma" un kāpēc to izmanto liellopu atasiņošanas procesā?
- 1.5. Kāds apzīmējums norāda par dzīvnieka apdullināšanā izmantojamās triecienpistoles lādiņa spēku un kādas ir lādiņa spēka (trieciena kapsulas) grupas attiecībā uz to pielietojumu?
- 1.6. Kādas ir apstrādes prasības cūkas liemenim, lai veiktu tā klasifikāciju?

2. uzdevums

Veikt liellopa (govs) kaušanu un kautķermeņa pirmapstrādi, atbilstoši kaušanas un apstrādes plūsmas principam, kaušanas procesā ievērojot dzīvnieku labturības prasības, higiēnas un darba drošības prasības.

(izpildes laiks 170 min.)

- 2.1. Personīgā sagatavošanās darba veikšanai un darba vietas, nepieciešamo iekārtu, instrumentu un aprīkojuma sagatavošana uzdevuma izpildei.
- 2.2. Liellopa (govs) kaušana.
- 2.3. Liellopa (govs) kautķermeņa pirmapstrāde.
- 2.4. Darba vietas, iekārtu, instrumentu un aprīkojuma sakārtošana, un darbiniekam nepieciešamo higiēnas pasākumu veikšana.

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena uzdevumu izpildes
VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI**
**Pārtikas rūpniecības nozare, profesionālā kvalifikācija "Lopu kāvējs",
3. LKI līmenis**

Vērtēšanas kritēriji

Uzdevums	Veicamās darbības	Maksimāli iegūstamais punktu skaits
1. Sagatavoties un mutiski atbildēt uz jautājumiem. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 28)</i>	1.1. Atbildēšana uz 1. jautājumu	4
	1.2. Atbildēšana uz 2. jautājumu	3
	1.3. Atbildēšana uz 3. jautājumu	7
	1.4. Atbildēšana uz 4. jautājumu	3
	1.5. Atbildēšana uz 5. jautājumu	5
	1.6. Atbildēšana uz 6. jautājumu	6
2. Veikt liellopa (govs) kaušanu un kautķermeņa pirmapstrādi, atbilstoši kaušanas un apstrādes plūsmas principam, kaušanas procesā ievērojot dzīvnieku labturības prasības, higiēnas un darba drošības prasības. <i>(maksimāli iegūstamais punktu skaits 66)</i>	2.1. Personīgā sagatavošanās darbam, ievērojot higiēnas un darba drošības prasības	5
	2.2. Darba vietas un iekārtu sagatavošana liellopa (govs) dzīšanai, savaldīšanai un apdullināšanai	5
	2.3. Darba instrumentu un aprīkojuma sagatavošana liellopa (govs) kaušanai un kautķermeņa pirmapstrādei	9
	2.4. Liellopa (govs) apdullināšana un kaušana	10
	2.5. Liellopa (govs) kautķermeņa pirmapstrāde	32
	2.6. Darba vietas sakārtošana pēc darba izpildes	3
	2.7. Profesionālās terminoloģijas un valsts valodas lietojums	2
Kopējais maksimāli iegūstamais punktu skaits		73

Paplašināts vērtēšanas kritēriju apraksts

1. uzdevums. Sagatavoties un mutiski atbildēt uz jautājumiem. *(maksimāli iegūstamais punktu skaits 28)*

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķirjamie punkti
1.1. Atbildēšana uz 1. jautājumu "Kas ir "līdzsvara punkts", kur tas atrodas un kā tas var tikt izmantots veicot dzīvnieku pārvietošanu, tos dzenot?"	Sniegta atbilde:	
	"Līdzsvara punkts" ir nosacītā līnija vai punkts attiecībā pret dzīvnieka ķermeni, kurā lopu dzinējam atrodas var panākt dzīvnieka virzīšanos uz priekšu vai aizmuguri	1
	"Līdzsvara punkts" mājdzīvniekiem atrodas plecu līmenī	1
	Lai dzīvnieks pārvietotos uz priekšu, dzinējam ir	1

(maksimāli iegūstamais punktu skaits 4)	jāatrodas aiz šī punkta	
	Lai dzīvnieks atkāptos, dzinējam ir jāatrodas pirms šī punkta	1
1.2. Atbildēšana uz 2. jautājumu "Kas ir dzīvnieku "kaušana", "nonāvēšana" un "piespiedu nonāvēšana?". (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Sniegta definīcijas:	
	"Kaušana" nozīmē tādu dzīvnieku nonāvēšanu, kas paredzēti cilvēku patēriņam	1
	"Nonāvēšana" nozīmē jebkuru tīši uzsāktu procesu, kas izraisa dzīvnieka nāvi	1
	"Ārkārtas nonāvēšana" nozīmē tādu dzīvnieku nonāvēšanu, kuri ir ievainoti vai saslimuši, un šo iemeslu dēļ viņi ir pakļauti stiprām sāpēm vai ciešanām, un praktiski nav iespējams remdēt šīs sāpes vai ciešanas	1
1.3. Atbildēšana uz 3. jautājumu "Kādi simptomi liecina, ka dzīvnieks ir pietiekami apdullināts?". (maksimāli iegūstamais punktu skaits 7)	Sniegta atbilde:	
	Paplašinātas acu zīlītes	1
	Nenotiek acu ābolu rotācija	1
	Nav elpošanas kustību vai arī tās ir ļoti minimālas	1
	Nav radzenes refleksa	1
	Nav ādas jutīguma, vai arī tās ir ļoti minimāls	1
	Atbrīvota muskulatūra, astes, galva nokarenas (ļenganas), var būt izkārtā mēle	1
	Var būt "airēšanās" ar kājām	1
1.4. Atbildēšana uz 4. jautājumu "Ko nozīmē "divu nažu sistēma" un kāpēc to izmanto liellopu atasiņošanas procesā?". (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Veicot atasiņošanu, izmantojot "divu nažu sistēmu", nozīmē:	
	Ar vienu nazi pārgriež ādu starp krūšu kaulu un apakšžokli	1
	Ar otru nazi pārgriež lielos asinsvadus sirds tuvumā	1
	Izmanto higiēnisku apsvērumu dēļ	1
1.5. Atbildēšana uz 5. jautājumu "Kāds apzīmējums norāda par dzīvnieka apdullināšanā izmantojamās trieciennadziņas spēku un kādas ir lādiņa spēka (trieciennadziņas kapsulas) grupas attiecībā uz to pielietojumu?". (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Sniegta atbilde:	
	Ir četras trieciennadziņas spēka grupas, kuras apzīmē ar noteiktas krāsas apliem uz trieciennadziņas kapsulām	1
	Trieciennadziņas kapsula zaļa (vāji spēcīga), paredzēta cūkām, teļiem un aitām	1
	Trieciennadziņas kapsula dzeltena (vidēji spēcīga), paredzēta liellopiem un zirgiem	1
	Trieciennadziņas kapsula zila (stipri spēcīga), paredzēta lielām govīm un bulliem	1
	Trieciennadziņas kapsula sarkana (ļoti stipri spēcīga), paredzēta vislielākajiem dzīvniekiem	1
1.6. Atbildēšana uz 6. jautājumu "Kādas ir apstrādes prasības cūkas liemenim, lai veiktu tā klasifikāciju?". (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Sniegta atbilde:	
	Liemenis atasiņots	1
	Bez krūšu un vēdera dobuma orgāniem	1
	Bez mēles, sariem, nagiem un dzimumorgāniem	1
	Bez diafragmas, ar neatdalītiem taukiem, muskuļiem vai citiem audiem, ja tie nav atdalīti veterinārās ekspertīzes laikā	1
	Bez nieru taukiem un bez nierēm	1
	Ar galvu, asti un kājām, vesels vai pārdalīts pa viduslīniju	1

2. uzdevums. Veikt liellopa (govs) kaušanu un kautķermeņa pirmapstrādi, atbilstoši kaušanas un apstrādes plūsmas principam, kaušanas procesā ievērojot dzīvnieku labturības prasības, higiēnas un darba drošības prasības. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 66)

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji	Piešķiramie punkti
2.1. Personīgā sagatavošanās darbam, ievērojot higiēnas un darba drošības normas. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Ir darbam atbilstošs apģērbs un apavi darbam "nosacīti tīrajā zonā"	1
	Ir darbam atbilstošs apģērbs un apavi darbam "nosacīti netīrajā zonā"	1
	Izmantoti individuālie darba aizsardzības līdzekļi	1
	Matu sakārtojums-zem galvas segas. Ūsas un bārda nosegtas.	1
	Nav rotas lietu un citu darba izpildē neatļautu individuālās lietošanas priekšmetu.	1
2.2. Darba vietas un iekārtu sagatavošana liellopa (govs) dzīšanai, savaldīšanai un apdullināšanai. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Pārbaudīti dzīvnieku pārvietošanas ceļi, novēršot faktorus, kas kavē dzīvnieku pārvietošanos uz priekšu	1
	Sagatavoti mehāniskie palīglīdzekļi dzīvnieku dzīšanai (vairogļi, karodziņi, u.tml.)	1
	Pārbaudīta ķēžu piekarceļu funkcionalitāte, dzīvnieka pakāršanai esošo ķēžu esamība un atbilstība	1
	Pārbaudīta un sagatavota dzīvnieka savaldīšanas/apdullināšanas iekārta (bokss)	1
	Pārbaudīta dzīvnieka galvas fiksatora funkcionalitāte galvas fiksēšanai	1
2.3. Darba instrumentu un aprīkojuma sagatavošana liellopa (govs) kaušanai un kautķermeņa pirmapstrādei. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 9)	Pārbaudīts siltā un aukstā ūdens nodrošinājums	1
	Sagatavota darba instrumentu sterilizācijas iekārta, kuras ūdens temperatūra nav zemāka par +82 °C	1
	Pārbaudīta apdullināšanas ierīces gatavība darbam	1
	Pārbaudīta elektriskās dzīšanas ierīces gatavība darbam	1
	Pārbaudīta rezerves apdullināšanas ierīces esamība un gatavība darbam	1
	Sagatavoti vismaz divi atbilstoša garuma abpusgriezīgi naži ādas pārgriešanai un dzīvnieka atasiņošanai	1
	Sagatavotie trauki un konteineri iekšējo orgānu, specifiskā riska materiāla ievietošanai kautķermeņa apstrādes laikā ir atbilstoši tilpuma un skaita ziņā	1
	Izvēlētie un darbam sagatavotie instrumenti un aprīkojums nodrošina darbības praktiskā uzdevuma izpildē	1
	Izvēlētie darba instrumenti un aprīkojums atbilst higiēnas prasībām	1
	2.4. Liellopa (govs) apdullināšana un kaušana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Dzīvnieku pārvietošana uz savaldīšanas/apdullināšanas boksu veikta atbilstoši dzīvnieku labturības prasībām
Dzīvnieku ievietošana savaldīšanas/apdullināšanas boksā veikta atbilstoši dzīvnieku labturības prasībām		1
Dzīvnieka galva fiksēta atbilstoši prasībām		1
Pilnībā veikta dzīvnieka apdullināšana		1
Veikta dzīvnieka apdullināšanas kvalitātes pārbaude		1
Novērtēta atkārtotas apdullināšanas nepieciešamība un veikta dzīvnieka atkārtota apdullināšana		1
Ja veicot atkārtotu apdullināšanu, dzīvnieks neuzrāda pazīmes, ka ir notikusi sekmīga apdullināšana, eksaminējamais tālākās praktiskās darbības neveic un tiek uzskatīts, ka eksāmens		

<i>nav nokārtots</i>		
	Dzīvnieks pacelts pie piekarceļiem laika robežā līdz 60 sekundēm	1
	Atasiņošana uzsākta 60 sekunžu laikā pēc apdullināšanas	1
	Atasiņošana veikta atbilstoši higiēnas prasībām	1
	Asiņu savākšana veikta atbilstoši higiēnas prasībām	1
2.5. Liellopa (govs) kautķermeņa pirmapstrāde. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 32)	Kautķermeņa pirmapstrāde uzsākta ne ātrāk kā 30 sekundes pēc pilnīgas atasiņošanas	1
	Pirmapstrādes procesā ievērota uzņēmuma noteiktā kautķermeņa pirmapstrādes kārtība	1
	Ievērota kautķermeņa pirmapstrādes procesu tehnoloģija	1
	Kautķermeņa pirmapstrāde veikta atbilstoši pareizai ražošanas plūsmai	1
	Galva atdīrāta	1
	Galva atdalīta atbilstoši prasībām (starp atlantu un pakauša kaulu)	1
	Uzlikta ligatūra (pārsējs) uz barības vada	1
	Veikta kautķermeņa pārkarināšana uz ādas atdīrāšanas piekarceļa	1
	Atsegtas Ahileja stiegras	1
	Veikts cirkulārais grieziens ap anālo atveri, pārgriezta astes āda	1
	Uzlikta ligatūra (pārsējs) uz taisnās zarnas	1
	Veikta ādas atdīrāšana no pakalķājām, kāju atdalīšana	1
	Vēdera āda pārgriezta pa balto līniju	1
	Atdīrāta vēdera, paslēpeņu, sānu un priekškāju āda	1
	Veikta ādas mehāniska novilkšana	1
	Veikta krūšu kaula pārzagēšana	1
	Vēdera muskulatūra pārgriezta pa balto līniju, izņemti vēdera dobuma orgāni un nodoti veterinārajai ekspertīzei	1
	Izņemti krūšu dobuma orgāni un nodoti veterinārajai ekspertīzei	1
	Atbilstoši apstrādes tehnoloģijai atdalīti un atsevišķi savākti liemeņa tauki	1
	Atdalīta aste, liemenis sadalīts gareniski uz pusēm, neskarot muguras smadzenes	1
	Izņemts specifiskais riska materiāls no mugurkaula	1
	Veikta liemeņa mitrā tīrīšana	1
	Liemenis nodots veterinārajai ekspertīzei, marķēšanai un nosūtīšanai uz saldētavu	1
	Iekšējie orgāni, specifiskais riska materiāls kautķermeņa apstrādes laikā ir ievietots atbilstoša tilpuma, marķējuma traukos un konteineros	1
	Tiek nodoti veterinārajai ekspertīzei iekšējie orgāni, specifiskais riska materiāls	1
	Netiek pieļauta ādas virsējās daļas saskare ar liemeni	1
	Kautķermeņa apstrādes laikā netiek pieļauts gaļas piesārņojums ar gremošanas trakta saturu	1
	Izmantoti efektīvi, tehnoloģijai atbilstoši darba paņēmieni	1
	Darba izpildei nepieciešamie palīgmateriāli un resursi tiek racionāli izmantoti (ūdens, elektrība, gāze, u.c.)	1

	Darba izpildes laikā ievērotas darba drošības prasības	1
	Ir prasme rīkoties atbilstoši neparedzētai situācijai*	1
	Darba izpildes laikā tiek ievērotas higiēnas normas	1
2.6. Darba vietas sakārtošana pēc darba izpildes. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Iekārtas, instrumenti un aprīkojums notīrīti, nomazgāti, nepieciešamības gadījumā dezinficēti	1
	Instrumenti un aprīkojums sagatavoti nodošanai uzglabāšanā	1
	Uzkopta darba vieta	1
2.7. Profesionālās terminoloģijas un valsts valodas lietojums. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 2)	Izprasta un pareizi valsts valodā lietota profesionālā terminoloģija un profesionālie jēdzieni	2

* Ja darba izpildes laikā neparedzētas situācijas nenotiek, eksaminējamais automātiski iegūst 1 punktu.

Uzziņu avoti

Cūku liemeņu klasifikācija [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams:

https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/00/74/32/Brosura_Cuku_liemeni.pdf

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Regula (EK) Nr. 1935/2004 "Par materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, un par Direktīvu 80/590/EEK un 89/109/EEK atcelšanu" [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R1935&from=LV>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1544542747282&uri=CELEX:32004R0852/>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/search.html?qid=1544542877519&text=853/2004&scope=EURLEX&type=quick&lang=lv>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 854/2004, ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1544542877519&uri=CELEX:32004R0854>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regula (EK) Nr. 1331/2008, ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz pārtikas piedevām, fermentiem un aromatizētājiem (Dokuments attiecas uz EEZ) [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams:

<https://eur-lex.europa.eu/search.html?qid=1544544105238&text=1333/2008&scope=EURLEX&type=quick&lang=lv>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regula (EK) Nr. 1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1544543280058&uri=CELEX:32009R1069>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1169/2011 "Par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta

un Padomes regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu" [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R1169&from=LV>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32013R1305>

Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regula (ES) Nr. 652/2014, ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reproduktīvo materiālu, un ar ko groza Padomes Direktīvas 98/56/EK, 2000/29/EK un 2008/90/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002, (EK) Nr. 882/2004 un (EK) Nr. 396/2005, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/128/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Padomes Lēmumus 66/399/EEK, 76/894/EEK un 2009/470/EK [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1544542549541&uri=CELEX:02014R0652-20180101>

Grīnberga, M., Gernere, Ž., Kreišmane, Dz. Gaļas produktu tehnoloģija, I daļa. Mācību līdzeklis. – Rīga: LR Zemkopības ministrija, 1997.

Grīnberga, M., Karsele, I. Gaļas produktu tehnoloģija, II daļa. Mācību līdzeklis. – Rīga: LR Zemkopības ministrija, 1997.

Komisijas 2005. gada 15. novembra Regula (EK) Nr. 2073/2005 par pārtikas produktu mikrobioloģiskajiem kritērijiem [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/search.html?qid=1544544009517&text=2073/2005&scope=EURLEX&type=quick&lang=lv>

Komisijas 2008. gada 11. decembra Regula (EK) Nr. 1247/2008, ar ko atkāpjas no Regulām (EK) Nr. 2402/96, (EK) Nr. 2058/96, (EK) Nr. 2305/2003, (EK) Nr. 955/2005, (EK) Nr. 969/2006, (EK) Nr. 1918/2006, (EK) Nr. 1964/2006, (EK) Nr. 1002/2007, (EK) Nr. 27/2008 un (EK) Nr. 1067/2008 attiecībā uz laiku, kad jāiesniedz importa licenču pieprasījumi un jāizdod importa licences 2009. gadam saskaņā ar tarifa kvotām par batātēm, maniokas cieti, manioku, labību, rīsiem un olīveļļu, un ar ko atkāpjas no Regulām (EK) Nr. 382/2008, (EK) Nr. 1518/2003, (EK) Nr. 596/2004 un (EK) Nr. 633/2004 attiecībā uz laiku, kad jāizdod eksporta licences 2009. gadam liellopu gaļas, cūkgaļas, olu un mājputnu gaļas nozarē [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1544544908210&uri=CELEX:32008R1247>

Komisijas 2011. gada 14. janvāra Regula (ES) Nr. 10/2011 par plastmasas materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku Dokuments attiecas uz EEZ [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A32011R0010>

Komisijas Īstenošanas 2017. gada 20. aprīļa regula (ES) 2017/1184, ar ko paredz noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 piemērošanai attiecībā uz Savienības skalām liellopu, cūku un aitu liemeņu klasificēšanai un attiecībā uz konkrētu kategoriju liemeņu un dzīvju dzīvnieku tirgus cenu paziņošanu [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1184>

Koņņikovs, A. Rokasgrāmata desu izstrādājumu un gaļas pusfabrikātu ražošanai. – Rīga: Liesma, 1965.

Kozule, V. Uzturs. I. daļa. Aukstie ēdieni. Mācību palīglīdzeklis. – Jelgava: LLKC, 1998.

Kozule, V. Uzturs. III. Daļa. Ēdienu receptūru krājums. Mācību palīglīdzeklis. – Jelgava: LLKC, 1998.

Labas higiēnas prakses vadlīnijas gaļas produktu ražošanā [skatīts 2019. gada 5. aprīlī].

Pieejams:

https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/00/20/01/vadl_20.pdf

Liellopu liemeņu klasifikācija [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams:

https://www.zm.gov.lv/public/files/CMS_Static_Page_Doc/00/00/00/74/30/Liellopu_klasifikacija.pdf

Ministru kabineta 2012. gada 10. jūlijā noteikumi Nr. 489 "Latvijā iegūtas un vietējā tirgū izplatāmas gaļas, maltas gaļas, mehāniski atdalītas gaļas, gaļas izstrādājumu un gaļas produktu marķēšanas noteikumi" [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/250165-latvija-iegutas-un-vieteja-tirgu-izplatamas-galas-maltas-galas-mehaniski-atdalitas-galas-galas-izstradajumu-un-galas-produktu-m>.

Ministru kabineta 2018. gada 10. jūlija noteikumi Nr. 416 "Dzīvnieku liemeņu klasifikācijas noteikumi" [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/300432-dzivnieku-liemenu-klasifikācijas-noteikumi>

Ministru kabineta noteikumi Nr. 461 "Prasības pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtība" [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=268347>

Pārtikas aprites uzraudzības likums (pieņemts 19.02.1998.) [skatīts 2019. gada 5. aprīlī].

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/47184-partikas-aprites-uzraudzibas-likums>

Rubene, V., Zariņa, A. Lopkopības produktu ieguves un pārstrādes tehnoloģijas pamati. – Rīga, Zvaigzne, 1979.

Ruciņš, M. Pārtikas produktu prečzinība. Mācību grāmata. – Kandava: 2010.

UNECE, Trade, Standards and Recommendations, Meat [skatīts 2019. gada 5. aprīlī]. Pieejams: https://www.unece.org/trade/agr/standard/meat/meat_e.html

Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāts Briselē, 2012. gada 18. jūnijs.

Metodiski norādījumi par to, kā īstenot atsevišķus Regulas (EK) Nr. 852/2004 noteikumus par pārtikas higiēnu. <http://www.strops.lv/attachments/article/456/HACCP%20metod%202.pdf>

Фейнер, Г. Мясные продукты. Научные основы. Технологии. Практические рекомендации. – Санкт-Петербург: 2010.